

IS-SILLABU IM (2024)

IL-MALTI

IM 22

SYLLABUS

**MI SILLABU
IL-MALTI IM 22**
L-Oral (10 minuti) + Il-Kitba (Karta waħda ta' 3 sigħat)

(Jingħata f'Settembru)

Id-dahla

F'dan is-sillabu l-kandidati jsibu t-tagħrif kollu marbut mal-eżami tal-Malti tal-livell Intermedju. B'hekk ikunu jafu x'għandhom jistudjaw u x'għandhom ikunu l-ħiliet li se jkunu eżaminati fuqhom. Dan is-sillabu jaġhti wkoll it-tqassim tal-marki li jintuża mill-eżaminaturi ta' dan l-eżami.

Is-sillabu jara li l-kandidati li jgħaddu mill-eżami jkunu laħqu l-livelli:

- fil-fehim, jiġifieri li juru li kapaċi jgħarblu informazzjoni ta' bixra argumentattiva, japplikawha, janalizzawha, jissintetizzawha u jevalwawha bil-fomm u bil-kitba; u
- fl-espressjoni, jiġifieri li juru li kapaċi jesprimu b'mod kunfidenti u preċiż ideat, informazzjoni u argumenti, b'mod formali, bil-fomm u bil-kitba.

Dan is-sillabu jkompli jibni fuq dak li sar fil-livell ordinarju.

It-tqassim ġenerali tal-eżami

L-eżami għandu żewġ taqsimiet ewlenin:

- l-Oral (10 minuti; 15% tal-marka globali), li jinkludi qari b'vuċi għolja u intervista dwar tema attwali; u
- il-Kitba (3 sigħat; 85% tal-marka globali), li tinkludi silta ta' qari b'tema attwali b'mistoqsijiet fuqha, kitba prattika, żewġ mistoqsijiet fuq il-lingwistika u żewġ mistoqsijiet fuq il-letteratura Maltija.

L-Oral

(10 minuti, 15% tal-marka globali)

L-ġħanijiet

F'din it-taqṣima tal-eżami l-kandidati juru li għandhom ħiliet għoljin meta jiġu biex jithaddtu u jaqraw b'vuċi għolja bil-Malti. Għaldaqstant il-kandidati huma mistennija:

- jitkellmu b'mod kufidenti b'Malti standard u formali,
- ikomplu ma' min qed ikellimhom billi jwieġbu kull mistoqsija b'mod eloquenti,
- jirriflett fuq tema meħuda mill-ħajja attwali,
- jagħtu fehmiet hom dwar it-tema u r-raġunijiet għala waslu għalihom,
- jużaw informazzjoni li jafu fuq it-tema biex jaapplikawha f'oqsma oħra tal-ħajja, u minnha joffru soluzzjonijiet possibbi, u
- jaqraw b'vuċi għolja bis-sens u b'mod kufidenti filwaqt li jirrispettaw it-ton, il-volum u r-ritmu maħsuba minn min kiteb is-silta.

It-tqassim tal-eżami tal-oral u l-istruzzjonijiet

L-eżami tal-oral fih erba' taqsimiet:

1. Il-preparazzjoni
2. Introduzzjoni qasira
3. Il-qari b'vuċi għolja
4. L-intervista

Għal skop ta' standardizzazzjoni, l-eżaminaturi mitlubin jaqraw il-mistoqsijiet miktubin tal-karta tal-eżami biss u jżommu mal-ħinijiet indikati. Il-proċedura hija mfassla fuq il-Karta Mudell tal-Oral.

Matul dan l-eżami l-kandidati u l-eżaminaturi ma jistgħux jużaw apparat elettroniku.

1. Il-preparazzjoni

L-inviġilaturi jagħżlu 2 titli minn 3 (din l-għażla għandha tinbidel għal kull kandidat) u juruhom lill-kandidati. Il-kandidati jkollhom 30 sekonda biex jagħżlu titlu. Malli l-kandidati jagħżlu titlu, l-inviġilaturi jagħtuhom it-test skont it-titlu magħżul u jgħidulhom li ma jistgħux jibdu l-għażla tagħhom.

Kull test ikun magħmul minn paragrafu informativ marbut ma' tema attwali ta' bejn 90 u 100 kelma. Fih għandu jkun hemm żewġ numri miktubin b'figura, li jistgħu jkunu data/i, ammont/i (sa miljun) jew persentaġġ/i.

Il-kandidati jkollhom ftit ħin biex jaqraw f'qalbhom it-test marbut mat-titlu li jkunu għażlu. Din l-għażla trid issir barra l-kamra tal-eżami. Il-karti bit-test jibqgħu quddiem il-kandidati għar-raba' taqṣima tal-eżami.

2. Introduzzjoni qasira

L-eżaminatur jibda billi jgħid: L-ghodwa t-tajba/Il-waranofsinhar it-tajjeb. Liema titlu għażiell?

3. Il-qari b'vuċi għolja (2 minuti, 5 marki)

Il-kandidati jintalbu jaqraw it-test li jkunu preparaw b'vuċi għolja. F'każ li jdumu iktar minn żewġ minuti biex jaqraw it-test sħiħ, l-eżaminaturi jwaqqfu din il-parti u jgħaddu għat-taqṣima ta' wara. Jekk l-eżaminaturi jaraw li xi kandidat qed ibati ħafna biex jaqra t-test, għandhom iwaqqfu din it-taqṣima wara tletin sekonda.

Fl-ebda mument l-eżaminaturi ma jistgħu jgħinu lill-kandidati jaqraw it-test jew xi kliem minnu.

4. L-intervista (8 minuti, 10 marki)

F'din it-taqṣima l-eżaminaturi jistaqsu l-mistoqsijiet fuq is-suġġett li l-kandidati jkunu ppreparaw fuqu fit-2 taqṣima u qraw fit-3 taqṣima. L-eżaminaturi jistaqsu lill-kandidati l-5 mistoqsijiet miktubin u kull darba jagħtu l-hin li jkollhom il-kandidati biex iwieġbu.

Il-mistoqsijiet jitqassmu kif ġej:

- L-ewwel mistoqsija titlob riflessjoni fuq parti mis-silta.
- It-tliet mistoqsijiet ta' wara jistaqsu 'l-kandidati l-opinjoni tagħhom flimkien marraġuni, fuq partijiet mis-silta u f'kuntest usa' mis-silta li jkunu qraw. F'dawn il-mistoqsijiet tkun evalwata l-ħila tal-applikazzjoni.
- Il-ħames mistoqsija tkun waħda ta' ipoteżi u li fiha l-kandidati jkunu jridu joffru soluzzjoni/jiet.

L-eżaminaturi jistaqsu l-mistoqsijiet skont il-karta tal-eżami biss u għandhom iżommu mat-8 minuti indikati. F'każ li l-kandidati jaqtgħu t-tweġibiet fil-qosor wisq, l-eżaminaturi jirrepetu l-mistoqsija darb'oħra biss biex iħegġuhom jitkellmu iktar.

Fl-ebda mument l-eżaminaturi m'għandhom jikkummentaw fuq kif sejrin jew kif marru l-kandidati.

5. L-ġħoti tal-marka

F'din it-taqṣima l-eżaminaturi jitkolbu lill-kandidati joħorġu mill-kamra u jevalwaw waħedhom, skont l-osservazzjonijiet li jkunu għamlu matul l-eżami, biex jaslu għall-marka finali.

L-eżaminaturi għandhom jużaw din l-iskema tal-marki, maqsuma fi tnejn: waħda għall-qari b'vuċi għolja u l-oħra għall-intervista.

A.

II-kompetenza fil-qari b'vuċi għolja		II-marki
1.	Kapaċi jippronunzjaw il-kliem b'Malti standard.	0-1
2.	Kapaċi jaqraw bis-sens (jiġifieri jirrispettaw it-ton u l-punteggjatura li hemm fis-silta).	0-1
3.	Kapaċi jaqraw b'mod mexxej (jiġifieri jirrispettaw ir-ritmu).	0-1
4.	Kapaċi jaqraw in-numri pprovduti fis-silta. (Il-kandidati jieħdu l-marka għal kull numru).	0-2
It-total		5

B.

II-kompetenza fit-tweġib tal-mistoqsijiet tal-intervista		II-marki
1.	Kapaċi jużaw pronunzja standard.	0-1
2.	Kapaċi jwieġbu b'mod relevanti kull mistoqsija.	0-1
3.	Kapaċi jagħtu opinjoni/jiet u r-raġuni/jiet fuq it-tema.	0-2
4.	Kapaċi jipotizzaw sitwazzjoni mit-tagħrif li jingħatalhom u joffru soluzzjoni/jiet possibbli.	0-2
5.	Kapaċi jużaw Malti idjomatiku.	0-2
6.	Kapaċi jużaw lessiku xieraq fid-diskors tagħhom.	0-2
It-total		10

Fit-taqSIMA tal-intervista I-kandidati ma jistgħux iġibu iż-żejt minn 5 marki jekk:

- il-Malti tagħhom huwa batut ħafna, jiġifieri miżgħud bi żbalji grammatikali u/jew lessikali (billi, ngħidu aħna, idaħħlu kliem mill-Ingliz mingħajr bżonn), u/jew ikunu qatgħu fil-qasir wisq u mhux kapaċi jelaboraw it-tweġibet tagħhom.

II-Kitba

(3 sigħat, 85% tal-marka globali)

L-Għanijiet

F'din it-taqSIMA tal-eżami I-kandidati jridu juru li għandhom ħiliet għoljin meta jiġu biex jiktbu u jaqraw bil-Malti. Għaldaqstant il-kandidati huma mistennija:

- jiktbu b'mod elokwenti, b'Malti standard u formali skont ir-regoli uffiċjali tal-kitba,
- jesprimu ruħhom bil-kitba dwar tema attwali li jkunu qraw,
- jirriflett fuq temi lingwistiċi u jiktbu fuqhom, u
- jirriflett fuq xogħliljet letterarji u jiktbu fuqhom.

It-tqassim tal-eżami tal-kitba u struzzjonijiet

Din il-karta hija magħmula minn 3 taqsimiet:

- A. il-qari u l-kitba,
- B. il-lingwistika, u
- C il-letteratura.

Għal kull taqSIMA, il-kandidati huma mistennija jiktbu b'mod:

- organizzat,
- idjamatiku, u
- grammatikament korrett.

Matul dan I-eżami I-kandidati ma jistgħux jużaw apparat elettroniku jew kwalunkwe forma ta' kitba, stampata jew mhix.

TAQSIMA A: Il-komponent tal-qari u tal-kitba prattika (20 marka)

F'din it-taqSIMA I-kandidati jingħataw test informattiv jew argumentattiv ta' bejn 280 u 300 kelma. Il-kandidati huma mitluba jaqrawh u jifhmuh sew u wara jwieġbu 3 mistoqsijiet fuqu.

Barra minn hekk, f'din il-taqSIMA I-kandidati jintalbu jiktbu test ta' natura prattika ta' bejn 100 u 150 kelma. It-tema tal-kitba tittieħed mit-test tal-qari.

■ Il-qari (10 marki)

Il-mistoqsijiet marbutin mal-qari ježaminaw dawn il-ħiliet:

1. L-għarfien (2 marki)

Din il-mistoqsija titlob lill-kandidati jħaddmu l-għarfien li kisbu mit-test biex juru li fehmuh. Il-mistoqsija tingħata fil-format ta' *aghżel it-tajba*. Jingħataw 4 tweġibiet possibbli jixxiebhu u minnhom il-kandidati jridu jagħżlu l-unika tweġiba korretta.

2. Il-fehim u t-taqsira (5 marki)

Din il-mistoqsija titlob lill-kandidati jqassru t-test shiħ. Huma għandhom jużaw il-ħiliet tal-fehim, biex juru li fehmu t-test, u l-ħila tas-sinteżi, biex filwaqt li jagħżlu l-iktar punti importanti tat-test jgħaqquduhom u jippreżentawhom fi kliemhom f'paragrafu ta' bejn 80 u 90 kelma. It-taqsira trid tinkiteb f'paragrafu wieħed skont il-persuna u t-temp indikat fil-mistoqsija.

Għall-fini tal-ġhadd tal-kliem, l-artiklu u l-prepożizzjonijiet bl-artiklu ma jitqisux bħala kliem separat. Eż: bil-karozza u l-karozza jitqiesu bħala kelma waħda.

Il-marki jingħataw skont dawn iż-żeġew skemi:

A. L-użu tekniku tal-lingwa (l-ortografija, il-morfoloġija, is-sintassi u l-punteġġjatura)		
0	Marka	2 marki
Iktar minn 10 żbalji	Minn 3 sa 9 żbalji	Minn 1 sa 2 żbalji

Jiġu ppenalizzati żbalji li huma repetuti wkoll.

B. Il-kontenut tat-taqsira			
0	Marka	2 marki	3 marki
Il-kandidati ma jgħibu ebda marka jekk ma jidentifikaw l-ebda wieħed mill-punti ewlenin jew jekk jikkupjaw iktar minn nofs it-test	It-test miktub fi kliem il-kandidati, b'aktar minn żewġ punti importanti mħollijin barra	It-test miktub fi kliem il-kandidati, u l-punti importanti msemmijin kollha	Tingħata din il-marka f'każ li l-kandidati jiktbu taqsira bil-punti kollha importanti msemmijin b'espresjoni eċċellenti

3. Tista' tingħata mistoqsija waħda minn dawn (3 marki): L-analiżi

Din il-mistoqsija titlob lill-kandidati jużaw il-ġudizzju tagħhom biex janalizzaw it-test fil-fond. Il-mistoqsija tiffoka fuq il-gerarkija tal-ideat u r-relazzjoni ta' bejn i-nistgħiex, jew l-organizzazzjoni tat-test jew parti/jiet minnu, jew l-inferenza. Il-kandidati jistgħu jintalbu jaġħtu raġuni/jiet biex isostnu t-tweġiba. Marka minnhom għandha tingħata għall-ortografija.

JEW

Is-sinteżi

Din il-mistoqsija titlob lill-kandidati jagħmlu l-konnessjoni bejn l-argumenti fit-test, jew l-ipoteżi, u minn dawn joffru soluzzjoni/jiet ġidha/ġodda. Il-kandidati jistgħu jintalbu jaġħtu raġuni/jiet biex isostnu t-tweġiba. Marka minnhom għandha tingħata għall-ortografija.

JEW

L-evalwazzjoni

Din il-mistoqsija titlob lill-kandidati jagħtu l-opinjoni/jiet fuq parti/jiet tat-test, jew fuq it-test shiħ. Il-kandidati jistgħu jintalbu jagħtu raġuni/jiet biex isostnu t-tweġiba. Marka minnhom għandha tingħata għall-ortografijsa.

■ Il-kitba (10 marki)

Il-kandidati jintalbu jiktbu kitba ta' bejn 100 u 150 kelma abbaži tal-istess test tal-qari. Il-kandidati jintalbu jiktbu waħda minn dawn biex juru li kapaċi japplikaw kitba fuq it-test li jkunu qraw:

L-ittra elettronika formali

Il-kandidati jintalbu jiktbu ittra biex jagħtu jew jitkolbu informazzjoni, opinjoni/jiet, rakkmandazzjoni/jiet, ilment/i, istruzzjoni/jiet, jew kumment/i, abbaži tat-test tal-qari. Il-kandidati mhux mistennija jiktbu l-indirizz postali jew elettroniku. L-ittra tista' titqassam f'paragrafi.

JEW

Ir-rapport

Il-kandidati jintalbu jiktbu rapport dwar post, persuna, sitwazzjoni, esperjenza, abbaži tat-test tal-qari. Ir-rapport għandu jinkiteb fit-tielet persuna, fil-perfett. Ir-rapport jista' jitqassam f'paragrafi.

JEW

Id-deskrizzjoni ta' proġett

Il-kandidati jintalbu jiktbu deskrizzjoni ta' proġett li biħsiebhom iwettqu abbaži tat-test tal-qari. Din il-kitba għandha tħalli l-għanijiet ewlenin tal-proġett, id-deskrizzjoni tiegħi u pjan ta' kif jista' jitwettaq. Id-deskrizzjoni ta' proġett tista' titqassam f'paragrafi.

JEW

Il-kitba espożitorja

Il-kandidati jintalbu jiktbu kitba espożitorja abbaži tat-test tal-qari. Din il-kitba tagħti informazzjoni dwar xi haġa jew tispjega xi haġa bħal ngħidu aħna kitba li jkun hemm f'enċiklopedija, jew manwal, magażin jew gazzetta. Permezz ta' din it-tip ta' kitba l-kandidati jridu juru li jafu jagħtu spjegazzjoni tas-suġġett li se jiktbu fuqu. Il-kitba espożitorja tista' titqassam f'paragrafi.

Il-marki jingħataw skont din l-iskema:

A. L-užu tekniku tal-lingwa (I-ortografija, il-morfoloġija, is-sintassi u l-punteġġjatura)				
0	Marka	2 marki	3 marki	4 marki
Iktar minn 9 žbalji	Minn 7 sa 8 žbalji	Minn 5 sa 6 žbalji	Minn 3 sa 4 žbalji	Minn 1 sa 2 žbalji

Jiġu ppenalizzati žbalji li huma repetuti wkoll.

B. Il-kontenut tal-kitba	
L-organizzazzjoni tal-kitba	
0-marka Kitba illogika bi tqassim imħawwad u bla rabta bejn idea u oħra	2 marki Kitba mfassla bi īsieb u mqassma f'paragrafi li juru sens ta' logika u sekwenza
L-gharfien tas-suġġett u l-argumentazzjoni	
0-marka Kitba sfukata u bla sustanza u li ma turi l-ebda għarfien tas-suġġett	2 marki Kitba li turi għarfien sod tas-suġġett, b'argumenti żviluppati u sostanzjati minn raġunijiet validi
L-espressjoni	
0-marka Kitba li ma tikkomunikax, b'espresjoni fjakka, mhix naturali, mhix idjomatika	2 marki Kitba čara, mexxejja, idjamatika u naturali

1. Kitba li toħroġ barra mis-suġġett ma tistax tieħu iktar minn 4 marki.
2. Kitba li fiha inqas minn 90 kelma ma tistax tieħu iktar minn 4 marki.

TAQSIMA B: Il-komponent tal-lingwistika (21 marka)

Dan il-komponent fih żewġ taqsimiet obbligatorji:

1. il-lingwa ġenerali, u
2. il-komponenti kostitwenti tal-lingwa Maltija.

F'dan il-komponent il-kandidati huma mistennija jkunu jafu jiddefinixxu aspetti varji tal-lingwa ġenerali kif ukoll jesponu kitba fuq il-komponenti storiċi ewlenin li jsawru l-lingwa Maltija.

1. Il-lingwa ġenerali (6 marki)

Din it-taqSIMA tinkludi 3 temi u l-kandidati huma mistennija jagħtu prinċipji ġenerali billi juru li jafu x'inhuma l-karakteristiċi ewlenin u s-siwi tagħhom. Il-kandidati jingħataw mistoqsija waħda fuq tema minn dawn jew parti minnha u mistennija jiktbu paragrafu ta' bejn 80 u 100 kelma. It-temi huma:

- **Il-funzjonijiet ewlenin tal-lingwa:** Il-kandidati juru li jafu x'inhuma l-funzjonijiet ewlenin tal-lingwa u jiktbu fuqhom, jiġifieri: (i) il-lingwa bħala mezz ta' komunikazzjoni, (ii) il-lingwa bħala mezz ta' integrazzjoni u/jew separazzjoni bejn komunitajiet differenti, u (iii) il-lingwa bħala mezz ta' identità.

- Il-varjetajiet tal-lingwa:** Il-kandidati juru li jafu jagħmlu distinzjoni bejn; (i) il-lingwa mitkellma u miktuba, informali u formal; (ii) il-varjetà standard u d-djalett; u (iii) id-diglossja u l-bilingwiżmu.
- Is-self lingwistiku:** Il-kandidati juru li jafu li l-lingwi kollha jissellfu minn xulxin u huma mistennija li jagħtu xi eżempji ta' kliem missellef fil-Malti.

L-ġħoti tal-marka

Il-marki għal din it-taqṣima jingħataw għall-użu tekniku tal-lingwa u għall-kontenut.

Tintuża din l-iskema għall-użu tekniku tal-lingwa.

A. L-użu tekniku tal-lingwa (l-ortografija, il-morfoloġija, is-sintassi u l-punteġġjatura)		
0	Marka	2 marki
Iktar minn 10 žbalji mhux repetuti	Minn 3 sa 9 žbalji mhux repetuti	Minn 1 sa 2 žbalji mhux repetuti

Jiġu ppenalizzati žbalji li huma repetuti wkoll.

L-4 marki l-oħra jingħataw fuq il-kontenut. 2 marki minn dawn jingħataw għar-relevanza tal-eżempji fit-tiċhi tal-kontenut, filwaqt li 2 marki oħra jingħataw għall-għarfien skont dak li titlob il-mistoqsija.

Din it-taqṣima m'għandhiex tingħata aktar minn 2 marki jekk iktar minn nofs il-kontenut tal-paragrafu ma jkunx iwieġeb il-mistoqsija magħżula, u/jew ikun inqas minn 60 kelma.

2. Il-komponenti kostitwenti tal-lingwa Maltija (15-il marka)

F'din it-taqṣima l-kandidati jingħataw mistoqsija waħda u jintalbu jiktbu komponiment ta' bejn 300 u 350 kelma fuq **il-komponenti kostitwenti ewlenin li jsawru l-lingwa Maltija**. Huwa mistenni li l-kandidati jkollhom għarfien essenzjali fuq:

- Il-mixja storika tat-tiswir tal-lingwa Maltija:** Il-kandidati juru li jafu tagħrif storiku fuq minn meta beda l-Malti sal-lum.
- Il-lessiku:** Il-kandidati juru li jafu li l-lessiku Malti huwa mibni fuq l-Għarbi, l-Isqalli, it-Taljan u l-Ingliz. Il-kandidati huma mistennija jagħtu eżempji ta' kliem ta' nisel Għarbi, Sqalli, Taljan u Ingliz fil-Malti u tal-klassifikazzjonijiet lessikali ewlenin.
- Il-morfoloġija:** Il-kandidati juru li jafu li l-morfoloġija Maltija, fil-baži tagħha, hija Għarbija imma matul iż-żmien daħħlet bosta aspetti morfoloġiċi Rumanzi u oħrajn mill-Ingliz. F'din it-taqṣima l-kandidati huma mistennija jispiegaw dan kollu u jagħtu eżempji ta' aspetti morfoloġiċi mill-Malti mnissel mill-Għarbi, mir-Rumanz u mill-Ingliz.
- L-integrazzjoni:** Il-kandidati juru li jafu kif xi drabi fil-Malti l-Għarbi, l-Isqalli, it-Taljan jew l-Ingliz integrar flimkien. Il-kandidati huma mistennija jagħtu eżempji ta' kliem ta' nisel Għarbi li jaħdem b'morfoloġija Rumanza u ta' kliem Rumanz u Ingliz li integra ruħu fil-morfoloġija Għarbija.

Il-kandidati għandhom jagħtu eżempji li jistgħu jkunu wkoll f'forma ta' tabella biex jispiegaw aħjar l-argumenti tagħhom.

L-ġħoti tal-marka

Il-marki għal din it-taqṣima jingħataw għall-użu tekniku tal-lingwa u għall-kontenut. Tintuża din l-iskema tal-marki għall-użu tekniku tal-lingwa (l-ortografija, il-morfoloġija, is-sintassi u l-punteġġjatura).

0	Marka	2 marki	3 marki	4 marki
Iktar minn 16-il žball	Minn 11 sa 15-il žball	Minn 7 sa 10 žbalji	Minn 4 sa 6 žbalji	Minn 1 sa 3 žbalji

Jiġu ppenalizzati žbalji li huma repetuti wkoll.

Il-11-il marka l-oħra jingħataw fuq il-kontenut. 3 marki minn dawn jingħataw għar-relevanza tal-eżempji fit-tiċhiż tal-kontenut, filwaqt li 8 marki oħra jingħataw għall-ġħarfien skont dak li titlob il-mistoqsija.

Din it-taqṣima m'għandhiex tingħata aktar minn 5 marki jekk iktar minn nofs il-kontenut tal-komponiment ma jkunx iwieġeb il-mistoqsija magħżula, u/jew ikun inqas minn 300 kelma.

TAQSIMA Ċ: Il-komponent tal-letteratura (Il-Poežija) (22 marka)

F'dan il-komponent il-kandidati huma mistennija jkunu jafu jinterpretaw xogħlijiet letterarji u japprezzaw il-valuri tagħhom.

F'din it-taqṣima l-kandidati mitluba jwieġbu mistoqsija waħda minn tnejn f'komponiment ta' bejn 300 u 320 kelma. Huma jridu jkunu jafu:

- il-kontenut tematiku u l-karatteristiċi stilistici ġeneralji tal-poežiji,
- it-temi ewlenin u temi sekondarji oħra li joħorġu mill-poežiji,
- jagħrfu kif il-kontenut tematiku ta' kull poežija joħroġ mill-istil tagħha,
- jidentifikaw il-mekkaniżmi letterarji ewlenin li jwasslu l-ħsibijiet, l-emozzjonijiet u l-esperjenzi tal-poežija, fosthom: il-ħsejjes, it-ton, ir-ritmu, il-lingwaġġ denotattiv, u l-lingwaġġ metaforiku, u
- jesploraw l-effetti maħluqa mill-poežija fuq il-qarrejja.

It-test

Il-kandidati għandhom japplikaw il-ħiliet imsemmija għall-poežiji tal-poetessa kontemporanja Simone Galea mill-ktieb *Xi Drabi Mqar Persuna*. Il-poežiji magħżula huma:

- Il-mara tal-vistu
- Il-magħmudija ta' binti
- Ballun tal-ġilda
- It-tfal tal-ħarifa
- Ġurnata l-baħar
- Stajt xtaqt
- Magħmul
- Imħabbtek bħall-mewġ
- Ġinekoloġija
- Jum il-mejtin

11. Qbadtni mmiss il-kotba tiegħek
12. Jekk xi darba titlef sajf
13. Bewsa
14. Hija li qatt ma kelli
15. Oasi fid-deżert tal-Ariżona
16. Rajtek darba
17. Bejn tnejn
18. Poeta toħlomx
19. Jekk tkompli, niktiblek poežija
20. Hajxitna mergħha hadra f'nofs il-Belt

Il-kandidati huma mistennija jagħmlu referenzi diretti għall-poežiji billi jikkwotaw siltiet minnhom ħalli jsaħħu l-argumenti tagħhom fil-komponiment. Il-mistoqsijiet fl-eżami ma jistgħux ikunu dwar poežja waħda biss.

L-ġhoti tal-marka

Il-marki għal din it-taqṣima jingħataw għall-użu tekniku tal-lingwa u għall-kontenut. Tintuża din l-iskema tal-marki għall-użu tekniku tal-lingwa (l-ortografija, il-morfoloġija, is-sintassi u l-punteġġjatura).

0	Marka	2 marki	3 marki	4 marki	5 marki	6 marki
Iktar minn 23 żball	Minn 20 sa 22 żball	Minn 17 sa 19-il żball	Minn 12 sa 16-il żball	Minn 7 sa 11 žbalji	Minn 5 sa 6 žbalji	Minn 1 sa 4 žbalji

Jiġu ppenalizzati žbalji li huma repetuti wkoll.

Is-16-il marka l-oħra jingħataw għall-kontenut. 3 marki minn dawn jingħataw għall-kwotazzjonijiet, marka għal kull kwotazzjoni relevanti. 13-il marka oħra jingħataw għall-ġharfien skont dak li titlob il-mistoqsija.

Din it-taqṣima m'għandhiex tingħata aktar minn 7 marki jekk iktar minn nofs il-kontenut tal-komponiment ma jkunx iwieġeb il-mistoqsija magħżula, u/jew ikun inqas minn 300-320 kelma.

TAQSIMA D: Il-komponent tal-letteratura (Il-Proża) (22 marka)

F'din it-taqṣima l-kandidati mitluba jwieġbu mistoqsija waħda minn tnejn f'komponiment ta' bejn 300 u 320 kelma. Huma mitluba jifhmu l-istrutturi u l-valuri estetiċi li jsawru rumanz filwaqt li jkunu jafu jiktbu fuq:

- il-plott,
- it-temi ewlenin u t-temi sekondarji,
- it-tip ta' narratur u l-kontroll tiegħu fuq il-ġrajja,
- l-karatterizzazzjoni tal-protagonist/i ewlenin u ta' wħud mill-karattri sekondarji, l-interazzjoni ta' bejniethom, u sehemhom fl-iżvilupp tal-ġrajja,
- jidtegħi kien idher jaġid u l-lingwaġġ figurattiv,
- l-ambjentazzjoni u kif din tgħin fl-iżvilupp tar-rakkont.

It-test

Il-kandidati għandhom jaapplikaw il-ħiliet imsemmija għar-rumanz *Helsien* tal-kittieb ġuże Bonnici, maħruġ l-ewwel darba fl-1939.

Il-kandidati huma mistennija jagħtu eżempji mir-rumanz biex isaħħu l-argumenti tagħhom fil-komponiment.

L-ġħoti tal-marka

Il-marki għal din it-taqṣima jingħataw għall-użu tekniku tal-lingwa u għall-kontenut. Tintuża din l-iskema tal-marki għall-użu tekniku tal-lingwa (l-ortografija, il-morfoloġija, is-sintassi u l-punteggjatura).

0	Marka	2 marki	3 marki	4 marki	5 marki	6 marki
Iktar minn 23 żball	Minn 20 sa 22 żball	Minn 17 sa 19-il żball	Minn 12 sa 16-il żball	Minn 7 sa 11-il żball	Minn 5 sa 6 žbalji	Minn 1 sa 4 žbalji

Jiġu ppenalizzati żbalji li huma repetuti wkoll.

Is-16-il marka l-oħra jingħataw għall-kontenut. 3 marki minn dawn jingħataw għar-relevanza tal-eżempji fit-tiċhiż tal-kontenut. 13-il marka oħra jingħataw għall-ġħarfien skont dak li titlob il-mistoqsijsa.

Din it-taqṣima m'għandhiex tingħata aktar minn 7 marki jekk iktar minn nofs il-kontenut tal-komponiment ma jkunx iwieġeb il-mistoqsijsa magħżula, u/jew ikun inqas minn 300-320 kelma.